

Skandinaviens Stjerne

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandhed, Kundskab, Dyd og Tro forenet.

Nummer 5

1. Marts 1909

58. Aargang

Jordens Alder og Bestemmelse.

af Præsident Charles W. Penrose i Millennial Star.

Vi ere blevne anmodede om at berøre et Emne, der synes at være blevet meget missforstået af mange Mennesker, blandt hvilke findes flere Medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige, endog Saadanne, om hvem man havde Grund til at tro, at de vidste bedre.

Det er blevet sagt og skrevet, at „Jorden snart er sex Tusind År gammel“, og paa denne Teori har man draget nogle Slutninger, der ville vise sig uholdbare, dersom Grundlaget er upaesimalt. Spørgsmaalet er: Skulle vi forstaa den foran nævnte Paastand bogstavelig, som den er utalt? Hvis vi skulle det, vil den da ikke komme i direkte Modstrid med de Fakta, der hidtil ere blevne betragtede som bevislige, saavel som med videnskabelige Opdagelser og fornustig Lærdom? Vi paastaa ikke, at vi kjende Jordens virkelige Alder, men vi ere rede til med største Bestemthed at sige, at dens Ålde er langt større end den ovenfor nævnte.

I tidligere Tider antog en stor Del af den kristne Verden Skriftenes Kronologi (Tidsregning) saaledes, som Erkebisshop Usher forklarede den, nemlig at Skabelsen fandt Sted i Året 4004 før Kristus; men denne Antagelse holder sig ikke længere blandt oplyste Mennesker og er blevet omstødt ved nøjagtige Undersøgelser og videnskabelige Jagttagelser. Geologi (Jordlære) har afsløret den store Bildfarelse, at Jorden var en saa ung Planet i det udstrakte Univers. Vi anse ikke Geologien for videnskabelig nok til bestemt at afgjøre, i hvilken Periode denne Klode

ruslede ind i en organiseret Tilværelse, bevægende sig om sin egen Axe og følgende sin anviste Bane omkring Solen; men de Data, der ere tilvejebragte ved gjennemgaaende ørlige og sandhedssøgende Geologer, ere tilstrækkelig tydelige og paalidelige til at godtgjøre, at denne Planet eksisterede og bevægede sig mange Tidsalder før Sex-Tusind-Aars-Perioden.

Den Lære, der omtales i første Mosebog, at Gud skabte Jorden og Alt i sex af vore Dage, er næsten ganske sat til Side ved det Lys, som nylig Opdagelser have frembragt. Det antages nu almindeligt, at de i første Mosebogs første Kapitel nævnte „Dage“ være Perioder af lange Tider og ikke Dage paa 12 Timer.

Ny Åabenbaring har belyst dette Faktum meget tydeligt og bevist Sandheden af, at de omtalte „Dage“ være Guds Dage, ikke maalt efter Menneskets Regnemaade, der har sin Oprindelse fra Klodens daglige Bevægelse, men efter Maalestokken af en uhyre regjerende Planet, hvis Omdrejning, der kaldtes dens Dag, medtager et Tusind af vore Aar.

Disse Perioder eksisterede længe, før Mennesket sattes paa denne Jord, men de i første Mosebog fortalte Tildragelser eller Skabelses-perioder fandt Sted i den Orden eller Følgerække, hvori de der ere fremstillede. Mange videnskabelige Skribenter have fremført uomstødelige Argumenter til Jordel for Harmonien mellem den jødiske Optegnelse om Skabelsen og den videnskabelige Opsattelse af den.

Det Lys, som saaledes er blevet fastet over Skabelsesprocessen og dens forskellige Perioder, sætter Jordens egen Alder mindst sex Tusind Aar tilbage før den Tid, der er fremsat i den før almindelig antagne Tidsregning, som i lange Tider var antaget i Kristenheten. Læseren bør ogsaa forstaa, at de Tal, der angive Kapiternes Rækkesølge i Biblen, ikke altid ere at lide paa som korrekte. Nogle af dem, som angive Perioderne fra en Patriark til en anden, ere tildels rigtige, da de ere samlede fra Angivelser i de hellige Skrifter; men de, der besatte sig med at angive Jordens Alder, støtte sig kun til Gisninger. Det, hvortil vi have henvist som ny Åabenbaring, paastaar heller ikke, at det er Jordens virkelige Alder, den afflorer. Det begynder kun med den Periode, hvortil der henvises i første Mosebog 1. Kap. 3. Vers, „Gud sagde: „bliv Lys; og der blev Lys“. Hvor mange Tidsalder efter Tidsalbre der henrandt fra den Tid, der kaldes „I Begyndelsen“, til den Tid, da Gud kaldte Lyset frem af Mørket, kunne vi ikke udfinde hverken fra Åabenbaring eller Skrifter, gamle eller nye; Mennesket er aldeles uvidende desangaaende..

Ordene „I Begyndelsen skabte Gud Himmelten og Jorden“ betegner Begyndelsen af denne Klodes Dannelse ud af Kaos (uorganiserede Materier). Skabelsesværket har ingen Begyndelse, men vil heller ingen Ende faa. Hver Verden frembringes i sin egen Tid og paa sit eget Sted for

at bevare Ligevægten i Universet og udfyldte det nødvendige for at bevare dets Orden og Harmoni; til en saadan Klode er det en Begyndelse af dens Himmel og organiserede materielle Stof, men Udtrykket „skabe“ betyder ikke at gøre Noget af Intet. Ex nihil nihil fit (ud af Intet Intet kommer). Gud har aabenbaret, at Ordet „skabe“ betyder at organisere, ligesom ogsaa at Elementerne ere evige. De originale Atomer, eller hvilket Navn man nu vil give dem med Hensyn til deres oprindelige Væsen, kunne blive organiserede til forskellige Former, der igjen maa forsvinde og gaa tilbage til deres oprindelige Elementer, men Substanterne selv vedblive og kunne ikke opløses til Intet.

Da Profeten Joseph Smith forkyndte den store Sandhed, som netop er omtalt, blev han af den hele kristne Verden beskyldt for at modstætte sig og fornægte Skriften, men estersom Tiden er skredet frem, have nogle af de mest berømte Sprogtranskriber saavel som fremragende, dygtige Videnskabsmænd bekræftet, hvad han ved Herrens Aaland fremsatte, uden at de dog have nævnet ham. Der er uden Tvivl mange Mennesker, baade lærde og ulærde, som hænge ved den Idee, at Gud dannede Universet og Alt deri af Intet, og at Jorden og alle materielle Ting en Gang vil forgaa og blive til Intet; men saadanne Individer kunne ikke sættes i Klasse med de oplyste og virkelig dannede Studerende af Videnskab eller Teologi.

Heller ikke ere hverken Perioderne eller Processen for Jordens Udvikling fra Begyndelsespunktet af dens Organisation aabenbarede i de hellige Skrifter, saa at der kan have været hengaaet Uendeligheder af Tidsalder mellem den Tid, som Gud kaldte „I Begyndelsen“, og den Tid, da han sagde „Bliv Lys!“ Men det burde ikke opfattes, som om disse besladelige Ord af Guddommen varer Skabelsen eller Frembringelsen af Lyset; thi Lyset er selv en Tilkjendegivelse af evige Elementer. Han bragte simpelthen Lyset frem gjennem „Mørket, der hvilede over Afgrunden“, saa at Gud efter adskillige Perioder i Skabelsens Orden „gjorde Skilsmisse imellem Lyset og Mørket, og Gud kaldte Lyset Dag, men Mørket kaldte han Nat“. Videre siges der: „Og Gud gjorde de to store Lys, det store Lys til at regjere om Dagen og det lille til at regjere om Matten, og Stjernerne“. Det er ikke saaledes at forstaa, at disse for første Gang da bleve bragte ind i Tilværelsen; men de blevne afflørende til denne Klode for ved deres Indflydelse at bortdrive det tykke Mørke, der omgav den.

Men ligesom der er megen Misforståelse angaaende Jordens Skabelse, saaledes er der det ogsaa angaaende dens Bestemmelse. Skriften siger, at „Jorden og Alt derpaa skal opbrændes“. Man har fra dette Udtryk draget den Slutning, at Jorden skal ødelægges og ikke være mere. Men de, som hylde en saadan Ansuelse, forsømme at læse det, som følger efter, nemlig: „Men vi forvente efter hans Forjættelse nye Himle og

en ny Jord, i hvilke Retsfærdighed bor.“ (2. Pet. 3, 10—13.) Den Lektie, vi lære af disse Vers, er, at denne Klode skal renses ved Flid og Elementerne smeltes, men ikke tilintetgjøres. Saaledes som den en Gang ved Syndsloden blev renset ved Vandets Daab, saaledes vil den fornies ved Flid og den Helligaand, hvorved den vil blive et passende Opholdssted for Retsfærdighed, saa at Gud maa bo iblandt Menneskenes Børn og de staa paa hans Fødders Skammel og samtale med ham ligesom i de gamle Dage, inden Synden kom ind i Verden og Døden ved Synden. Vor Jord vil da blive gjengivet sin oprindelige Hellighed og Renhed, ligesom den var, da „Gud saa’ Alt det, han havde gjort, og det var saare godt“.

Denne Klodes Bestemmelse er at blive en Bolig for de Retsfærdige og Ydmige paa Jordens, og de ville arve den som opstandne Væsener. Herren har aabenbaret til os, at Jordens adlyder sit Skabelsesmaal, og naar den har naaet sit Maal, skal den blive kronet med Hellighed, ja, med Faderens Nærværelse.“ Ligeledes: „Om den end dør, skal den komme til Liv igen“ og skal beboes af Væsener, iflædte celestial Hellighed; thi i det Øjemed blev den skabt og dannet, og i det Øjemed helliggøres den. Der er mange andre Enkelheder om denne Jordes Fremtid og om, hvorledes den Almægtige har bestemt den som et Opholdssted for denne Gren af den menneskelige Familie med sig selv som Hoved, men derom have vi ikke Tid til at tale for Øjeblikket.

Bad det være nok for mig at sige, at denne Klode i sin rensede og udødeliggjorte Tilstand vil blive Guds Helliges Arvelod, hvor Guds Billie vil ske, saaledes som den adlydes i Himmelten; thi hans Rige vil komme derpaa i haus Helligheds Fylde. Han vil besøge den i egen høje Person, og hans Søn Jesum Kristum vil regjere over den; der vil ikke blive mere Sygdom, Sorg, Mørke eller Ondskab, Krig, Strid, Pine eller Død; thi Djævelen, som en Gang herskede over Jordens, vil med hele sin Skare blive fjernet fra dens Grænder og aldrig mere forårage hverken Synd eller Øddelæggelse, hvorimod der vil blive forøget Liv, og Glæde, Fred og Tilsredshed vil fylde den allevegne. Jordens Bestanddele ere evige, og den vil, naar dens Organisation bliver levende gjort ved den Helligaand, have Magt til at frembringe endeløst Liv; den vil blive isørt celestial Hellighed og stinne ligesom et Lyshav blandet med Flid. Den vil funkle i sit eget Skin og blive indlemmet blandt gjenløste og dyrtkjøbte Kloder, badende sig i sin Skabers Straaleglands. Dens Begyndelse som en Planet gaar tilbage til utøslelige Ewigheder, men dens Ende vil aldrig komme.

Ny Oversættelse af det gamle Testamente.

Sent kommer Danmark med i moderne Bibelforskning ved denne nye Oversættelse. De store Kulturlande som Tyskland og England besidde allerede saadanne Gjengivelser af det gamle Testamentes samlede Skrifter paa videnskabelig Grund uden Hensyn til kirkelig Overlevering. Men det kan kun hilles med Glæde, at en anset Lærd som Professor Buhl nu har paataget sig det morsommelige Arbejde, der for saa vidt er vaanskeligt for en Videnskabsmand, som han mere end nogen anden vil kjende og side under den Usikkerhed, hvormed Oversætteren maa bevæge sig. Det kunde jo synes, som om det gamle Testamente er overleveret i en paalidelig Form, eftersom jødiske Grammatikere for et Tu-sind Aar siden gjennemgik Texten med den samvittighedsfuldeste Nøjagtighed og fastslag i de mindste Enkelheder den Text, som nu med meget ringe Endringer findes i alle Haandskrifter og gamle Udgaver. Men disse lærde og fromme Mænd arbejdede allerede med en kirkelig fastslaaet Text og ud fra kirkelige Synspunkter. De forvaniske paa mange Steder halvt ubevidst i deres religiøse Fver en Overlevering, der allerede var yderst mangefuld, og det er denne gamle Textform, hvortil de ældre danske Oversættelser gaa tilbage, dog med den yderligere Forværelse, som laa i Oversætterens mangefulde Kjendskab til Grundproget. Hølgen har fort sagt vaaret den, at den autoriserede, nu af alle Lægnænd læste Oversættelse af det gamle Testamente vrangler af Misforstaaelser og Fejl. Man kan næppe rose den højt nok for deus Værd som Sprogmindesmærke, især fordi den opbevarer saa rige Bestanddele af de gamle trohjertede Oversættelser; men en sandfærdig Gjengivelse af Grundtexten yder den næppe i en eneste Linje.

Hvad Professor Buhl vil, er at gjengive den ældste Text, som man i Øjeblikket formaar at fastsætte, hinsides de jødiske Grammatikere, ved Hjælp af de andre overleverede Kilder til Kundskab om de hellige Bøgers ældste Form, især de ældste Oversættelser til Græss. Dernæst vil han fortolke denne Text, som den altsaa antages at foreligge, ud fra hele den moderne Sprogfundstsabs Væld af Oplysninger — hvorved der i Virkeligheden næsten tilvejebringes en helt ny Text, saa mange og forskelligartede ere Mistydningerne; Enhver kan overbevise sig derom ved at lægge den nye Oversættelse ved Siden af den autoriserede Bibel. Og endelig stræbes der endnu et tredie Krav tilfredsstillet, nemlig Kravet til en bedre Forstaelse. Denne søger i den nye Oversættelse naaet ved Oplysning om, af hvilke Stykker, hvilke Sammendrag, hvilke tidlige Børker den ældste Text kan tænkes sammensat. . . .

Professor Buhrs Oversættelse betegner i hvert Fald et uhyre Fremstridt. Baade til Væsning i og til Studium af det gamle Testamente for dem, der ikke ere det hebraiske Sprog mægtige, vil den sikkert blive

af allerstørste Rytte. Man kan dog nok bebrejde den, at der hifst og her resterer en Smule Theologi i Stedet for Filologi hos den indsigtfulde og fordomsfri Forsatter, der har til Hensigt at give en Oversættelse af det gamle Testamente efter de samme Regler, som ville blive fulgte ved ethvert andet Oldtidsværk, enten det nu var Iliaden eller Rigveda. Disse Regler ere ikke ganske gjennemførte. For blot at tage et enkelt Eksempel, saa kan nævnes Gude-Betegnelsen. Det er fortræffeligt, at Professor Buhl indsætter det fuldkommen sikre Zahve i Stedet for det moderne og aldrig af Israeliterne kjendte Jehovah. Men nu Elohim, det kan dog ikke med Rette oversættes ved Gud, d. v. s. den jødiske eller kristne Kirkes Betegnelse for den ene som sand erkendte Guddom. Det maa giengives ved Guden eller Guddommen eller som Navn ved Elohim eller paa en Mængde Steder ved det, som Elohim uomtvisteligt og oprindeligt betyder: Guderne. I den autoriserede Bibeloversættelse lyder de første Linier i første Mosebog, vel de berømteste Linier i Verden, saaledes:

I Begyndelsen skabte Gud himlen og Jordnen. Og Jordnen var øde og tom, og der var Mørke over Aigrunden, og Guds Aand svævede over Vandene.

Professor Buhl oversætter:

Da Gud begyndte at skabe himlen og Jordnen — Jordnen var den Gang Øde og Tomhed, og der laa Mørke over Urhavet, men Guds Aand rugede over Vandet.

Selvfølgeligt er dette langt bedre baade syntaktisk og med Hensyn til Ordenes Bethydning. Og dog vil man kunne nærmere til, hvad der staar paa Hebraisk. Man maa da oversætte:

Da Guderne begyndte at tildaune himlene og Jordnen — Jordnen var den Gang Øde og Tomhed, og der laa Mørke over Havet (Havuhhret), men Gudernes Aande strog over Vandene.

Elohim betyder Guderne — det ses allerbedst i B. 26: „Guderne sagde: Vi vil gjøre Mennesker i vor Skikkelse“. Guder og Mennesker saa' ens ud, fordi Menneskene gjorde Guderne i deres Lignelse. Gudernes Sønner (Buhl: Elohim'sønnerne?) i den autoriserede Oversættelse Guds Sønner! regtede ifølge Kap. 6 Menneskedøtrene; endvidere hedder det baade om Henoch og om Noach, at de omgikkes Guderne. (Buhl: vandrede med Gud, ligesom i den autoriserede Bibeloversættelse, hvad der er en theologisk Omstrivning af Texten). Man kan endvidere ikke bruge Ordet skabe, thi skabe er et kirkeligt Udtryk, hvormed Skabelsen af Intet betegnes, og her viser Texten jo netop, at Vandet var forud for Jordens og Himlenes Skabelse. Man skal sikkert helst oversætte himlene efter den Flertalsform, som det Hebraiske opviser, thi det Verdensbilledet, her er Tale om, er et saadant, hvor Jordnen ligger som en flad Vandekage, omgivet af Vand paa alle Sider

og med Vand under sig, medens Himmelne optaarne sig i Rækkesølge over den, lige op til den syvende Himmel, hvor Guderne rejstere paa det yderste Himmelssbjerg. Urhavet er slet ingen daarlig Oversættelse; dog maa man her betenke, at det hebraiske Ord er det samme som det mythologiske Sø-Uhyre Tiamat i Babylonien. Havet, der tales om, maa være det Jorden omgivende Hav, ikke det under-jordiske, thi hvorledes skulde nogensinde Mørket efter antik Forestilling vige fra dette. Urhavet er dog et lidt for naturvidenskabeligt Udtryk, istedetsfor det burde være mythologisk; for Israeliterne var det til alle Tider det samme Hav, befolket med de frygtelige Uhyrer (de skummende Bølger), med hvilke Lysguden Jahve, ligesom Marduk i Babylon, kæmpede. Endelig staar der aldeles ikke Guds Aand — hvad Mening skulde der forbindes med disse Ord? Nej, der staar Guderneas Aande, og derved tænkes simpelthen paa Stormen (Stormguderne), der fo'r henover Vandene (ogsaa paa Hebraisk en Flertalsform, der passer godt).

Dette turde være nok som Exempel og er ikke sagt til Forklejningse for den ny Oversættelses udmarkede Hørsøg paa at oplyse det brede Publikum om, hvad der virkelig staar i det gamle Testamente. Derimod er det uheldigt, at Professor Buhl ikke har bestemt sig til at ledsgage Texten med korte, oplysende Forklaringer. Professor Buhl har ikke indladt sig herpaa, fordi efter hans Udtalelse i Forordet dette vilde have gjort Bogen dobbelt saa stor. Men hvad vilde denne Ulenpe betyde, hvis de nødvendige Forklaringer samtidig havde gjort Bogen mere end dobbelt saa nyttig og god. Spørgsmålet er dog dette, om man med virkelig Udbytte kan læse det gamle Testamente uden en fortløbende Forklaring. Den kan være kortfattet og uden Prængen med Lærdom, men hvorledes vil man, at Læseren uden Bejledning skal forstaa denne nærmelige Bog, hvis Skrifter fra forskellig Tid, i forskellig Aaland og af forskelligt Indhold — overleverede i gwentagen Bearbejdelse og Forvanskning — ere blandede kalejdoskopisk sammen til en Opbyggelsesbog som ingen anden i Verden. Til at forstaa dens Poesi og dens Virkning, dens Folk og Høvdinger og Profeter, dens Sæder og Religion, dens Mythologi og Naivetet, dens Bisdom og Fortvivlelse — til overhovedet at læse Biblen med Forstand og Hjerte hører Forklaring — netop Forklaring af en saa lerd og ansæt Forsker som Professor Buhl, der behersker alle de Discipliner, som kræves til den fulde Opfattelse, og hvis Læsning er saa omfattende som nogen Bibelkritikers i vor Tid.

Som Medarbejdere til Værket har Professor Buhl antaget Professor Jacobsen og Pastor Martensen-Larsen og den norske Theolog Professor Michelet.

Det gamle Testamente udkommer paa Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag i ca. 30 Hæfter til 70 Øre pr. Hæfte. Det bliver ingen helt billig Bog, men Oversætternes Arbejde bliver ogsaa stort og byrdefuld.

Edvard Brandes
(i Politiken).

Mandag den 1. Marts 1909.

Missionspræsident Andrew Jenson's Ankomst.

Eldste Andrew Jenson ankom til København Torsdag den 11. ds. om Formiddagen og blev budt velkommen ved Hovedbanestationen af Præsident Søren Rasmussen tilsigent med de øvrige af Missionskontorets Personale.

Broder Jenson følte sig meget glad ved paany at betræde sit Fjodelands Grund. Naar undtages, at han følte nogen Træthed efter den lange Rejse, havde han besundet sig vel paa Turen, der havde været baade heldig og sørdeles interessant. Han besøgte bl. a. Independence i Jackson County, Missouri, hvor ifølge Forståelsen Zions fornemste Stad, det nye Jerusalem, skal bygges i denne Slægt; i alt Fald skal Templet, til hvilket Grundstenen blev indviet 1831, bygges paa dette Sted, førend den sidste dør af dem, som vare ilive den Gang. Ligeledes besøgte han det gamle Tempel i Kirtland, Ohio, der endnu er vel vedligeholdt, men tilhører „Josephiterne“. Han besøgte ogsaa Højen Kumimorah, hvor Propheten Joseph Smith erholdt Bladerne, fra hvilke han oversatte Mormons Bog.

Disse Besøg have sat ham i Stand til yderligere at forsøge det allerede betydelige Materiale af kirkehistorisk Interesse, som Kirken er i Besidelse af.

De Hellige saavelsom Missionærerne i hele Missionen byde Broder Jenson et hjerteligt Velkommen og bede Gud, at hans Ophold maa blive behageligt for ham, og at Herren vil dygtiggjøre ham i hans ansvarfulde Kald som Missionspræsident og krone hans Energi og Bestræbelser for Guds Værks Frening med rige og velsignede Frugter.

Andrew Jenson

Afrejse.

Præsident Søren Rasmussen afrejste fra København med Aftentoget Mandag den 15. Februar for over Tyskland og Holland at naa Southampton, hvorfra han vilde gaa ombord i det store, elegante Dampskib „Adriatic“ (ikke „Arabic“, som der fejlagtigt stod i sidste Nr. af „Stjernen“). En stor Skare af de Hellige samt Missionærerne i København mødte frem paa Stationen for at sige Farvel til en kjær Broder og Ven, der ved sin sympathetiske Omgang og exemplariske Vandel havde vundet saa mange Hjerter for sig; det kan med Sandhed siges, at han gif hersra med de Helliges varmeste Ønsker og bedste Velsignelser, og vi haabe, at han maa nyde et glædeligt Gjensyn med sine Kjære i vort velsignede Bjerghjem.

Forsarkonferencerne.

Forsarkonferencerne ville blive afholdte som følger:

I København Lørdag den 27. og Søndag den 28. Marts.

Aarhus Lørdag den 3. og Søndag den 4. April.

Aalborg Lørdag den 10. og Søndag den 11. April.

Bergen Lørdag den 24. og Søndag den 25. April.

Trondhjem Lørdag den 1. og Søndag den 2. Maj.

Kristiania Lørdag den 8. og Søndag den 9. Maj.

Det første Møde holdes Lørdag Aften, de øvrige Møder Søndag Formiddag kl. 10 og Eftermiddag kl. 2 og 7.

Mødet Søndag Formiddag vil blive overladt Søndags-skolerne. Præstedomsmøde afholdes Mandag Formiddag og Nadvermøde om Aftenen; Tirsdag Aften vil Ungdomsforeningerne holde Møde.

Fra Søndags-skolerne og Ungdomsforeningerne udbedes en fuldstændig Rapport over Virksomheden siden sidste Konference, for Ungdomsforeningernes Bedkommende en aarlig Rapport. Alle Rapporter maa angive Funktionærers og Medlemmers Antal, hvor mange Møder der er afholdt, samt den finanzielle Forsatning og Fremtids-Udsigterne.

Afsløsing. Eldste Henry O. Olsen (Fra Brigham City, Utah) er hæderligt løst fra et vel udført Arbejde saavel i Kristiania som i Københavns Konference. Han afrejste hersra den 22. Februar og forlod Liverpool, England, med Dampskibet „Dominion“ den 25.

Vi ønske Broder Olsen en tryg og behagelig Rejse over Hav og Land.

Forslyttelse. Eldste Robert H. Andersen er forslyttet fra Trondhjems Konference for at virke i Københavns Konference.

En frisindet Biskop.

Nedenfor gjengive vi et Par Avisartikler, som for en Tid siden stod at læse i norske Blade, og da de specielt berøre os, vil det være af mere end almindelig Interesse, at gjøre nærmere Bekjendtskab saavel med deres Aarsag som med deres Virkning. Den første Artikel var optaget i et Kristianiablad for Onsdagen den 20. Januar d. A. og havde som Overskrift med seude Typer: „De Sidste-Dages Hellige.“ Den lyder saaledes:

Hr. Redaktør!

Findes der ikke i Straffeloven en Paragraph, som kan ramme Mormonernes Paatrængenhed i Husene i denne Tid, saa bør der snarest muligt formes en saadan. Deres Opførsel er nemlig højest urovækkende. Gang paa Gang trænge de sig ind i Husene, selv hvor de paa det bestemteste er afdist. De frembyde alle- vegne sine Skrifter; men deres egentlige Hensigt er aabenbart at hærve unge Piger til Utah; de lægger sig efter Ejendomspigerne og undser sig ikke for at pasje paa, naar Hærfabet er ude. Dette Uvæsen maa der absolut sættes en Stopper for. Husbondesfolks Ansvar overfor unge Ejendomspigerne kan være stort nok for, om de ikke ogsaa skal være nødt til at passe dem for Mormonernes Efterstræbelser.

Rette Bedkommende bør snarest tage sig af denne Sag.

M.

Til dette vigtige Spørgsmaal og denne indtrængende Anmodning om Hjælp mod den frygtelige Fare, som truer Hovedstadens Moral, knytter Bladets Redaktion følgende Bemærkninger:

Vi har forelagt ovenstaende for Kirkedepartementets Chef, Statsraad Seiv, som oplyste, at der nu af Departementet er udarbejdet et tidligere bebudet For- slag til Lovbestemmelser angaaende Mormonernes Virksamhed her i Landet. Dette Forslag, som for Tiden cirkulerer blandt Landets Biskopper til Udtalelse, vil fore til, at man kan holde skarpe Kontrol med Mormonpropagandaen end hidtil; som det nu er, driver de sit Uvæsen, omtrent som de vil, og det er meget van- skeligt at faa noget Ram paa dem. Statsraaden havde Indtryk af, at de i det sidste var blevet dristigere end før, idet de fortrinsvis henlægger sin Virksamhed til Seder, hvor Oplysningen staar mindre højt.

Det var Statsraadens Ønske at faa det nævnte Forlag irem for indeværende Storthing, og han haabede, at man dermed skulde faa sat en Stopper for enhver utilborlig Propaganda fra Mormonernes Side.

Senere kommer der saa en Avisartikel af en fremragende Bisop med en Redegjørelse af hans Opfattelse. Artiklen, hvori Bisoppen til- lige giver Raad mod det indbildte Ønde, lyder i sin Helhed saaledes:

„I et Foredrag paa Hamar (Norge) talte Bisop Christen Brun om Mor- monerne og om den Propaganda, som mormonske Udsendinge for Tiden drive her i Landet. Herunder oplyser Bisoppen, at han paa en Forespørgsel fra Kirke- devarmentet om Betrouweligheden af ved Lov at sætte en Stopper for Mor- monernes Propaganda bestemt havde utalt sig imod at gibe ind med Lov og Tvang. „Fri Religionsøvelse inden Lov og Ærbarheds Grænser bør være til- ladt for alle Religionsers Bekjendere“, udtalte Bisoppen. „Kun med aandelige Vaaben, ad Overbevisningens Vej, bør de ester vor Mening faste Religions- sefters bekjempes.“

Den sidst anførte Udtalelse er noget af det mest fornuftige og fri-sindede, vi have hørt i disse Lande vedrørende „Mormonspørgsmalet“, og Biskop Brun fortjener sikkertlig vor Tak og retsindige Menneskers Anerkjendelse; thi ikke alene er hans Raad godt og humant, men hans Filosofi har stor Lighed med Pauli gamle Lærer, Gamaliels, da han i det høje Raad utsatte den Sætning, at dersom Apostlenes Lære var af Mennesker, vilde den falde af sig selv, men dersom den var af Gud, kunde den ikke standses. Desuden maa Biskop Brun ogsaa være en for sin Stand nalmindelig modig Mand, der vover at bryde Staven over en saa indgroet Opfattelse og Mening som den, at Mormonerne aldeles ingen Ret have hverken til at eksistere eller til at forsvere sig, og han risikerer sikkert at vække sine ortodoxe Kollegers Mishag, hvis han vover at tænke og tale saaledes.

De Anker, som Indsenderen af den første Artikel fremfører, ere alle i højeste Grad grundløse, ja, værre end det, de ere falske fra først til sidst. „At hverve unge Biger til Utah“ er ikke vor Mission, og vi fra-lægge os enhver Beskyldning deraf. Vor Mission er at beskytte Kvinden, ikke at ødelægge hende. Vi anse ikke Kvinden som et Legetøj for Sanse-lighed og Perversitet; men vi give hende den rette Plads i Samfundet baade i politisk, social og religiøs Henseende; vi sylde ikke Hospitaler med Patienter, der lide af vænimelige og smitsomme Sygdomme, heller ikke Hittebørnshjem med et paatvunget, ulykkeligt Afkom eller vore Børn og Stæder med Samfundets giftige Bærne. Dersom Træet skal fjendes paa Frugten, da tør vi frimodigt lade det komme an paa en Sammen-signing mellem os og det saakaldte kristne Samfund. Danmarks Ararbog for 1908, et statistisk Bæk, der er samlet fra de mest paalidelige Kil-der og autoriseret af den danske Regjering, giver i Tabel 6 nogle uhyggelige Oplysninger, der passende kunne omtales her. I København fødtes i Femmaaret 1901—05 af nægte Børn: levende 23,5 pCt., død-fødte 33,3 pCt.; med andre Ord, omtrent 33¹/₂ pCt. nægte Børn. Heri er naturligvis ikke medregnet de mange, som aldrig saa' Dagens Lys, og Tabellen bliver deraf langtfra et korrekt Billede af Sædelig-heden; Statistiken kan jo kun naa sine Resultater, hvor Frugterne vise sig ved Afkom. Men hvad skal man sige om den Usædelighed, som drives i Flæng for Gud og Solen, den Utroskab, som eksisterer blandt Egte-folk, baade hos Mænd og Kvinder, og mest blandt dem, som man højst urigtigt kalder „fine Folk“.

Hvad skal man sige om Moralen i de fløjelsbetrukfne Sale, hvor guldgallonerede Opvartere serverer, og hvor Banknoter eller Guld og Sølv giver Adgang til at bedrive saadanne Gjerninger, som vilde bringe Babylon og Ninive til at blusse af Skam? De anførte Tal, der stille København i et uheldigt Lys, kunne utvivlsomt ogsaa gjelde Norges

Hovedstad; stor Forskjel er der vist ikke. Hvor mange af disse levende-fødte og dødfødte uægte Børn kunne anklage en Mormonmissionær som Aarsag til deres uheldige Indtræden i en kold og syndebetyngt Verden? — Svar, hvis man kan! Men hvem er det da? Den bekymrede Indsender kan maa ske give Oplysning derom.

I Kristiania virker der gennemsnitlig 8 Mormon-Missionærer; hvorledes deres Virksomhed kan vække Uro og alvorlig Bekymring med Hensyn til Norges Hovedstads 200,000 Indbyggeres Moral, er en gordisk Knude, som maa ske ogsaa den omtalte Indsender bedre kan løse end vi.

Vilde det ikke være godt, om Folk, som bo i Glashuse, lod være at faste Sten paa Naboen? Det kunde jo tænkes, at denne sit i Sindet at faste Stenen tilbage. Hvordan vilde det mon være, hvis en saadan Engstelse og Gru som den, der anvendes overfor 8 unge Mormonmissionærer, som fun ere middelmaadige i Sproget og ubekjendte med den ugrundelige Verdens Skifte og Sæder, blev anvendt paa det norske Kirkedepartement for at bevæge dette til at anbefale Love, der kunde ramme Skurken og Libertineren, som ødelægger Landets sjonne Østre og derpaa faste dem ud paa Skjændslens og Bancærens stormende Hav. Han har berøvet hende det, som er Himmelens Fødselsgave til hende, og som bør være hende mere værdifuldt end Tusind Liv; Skammen og Byrden overlader han til hende, medens han selv som Sumpfluen i Frihed søger det næste Offer. Her er Lejlighed for kristen Bedrøvelse og Trosiver. Vedtag Love lig dem, vi have i Utah, Love, der ere forfattede og vedtagne af Mormonældster selv i Statens lovgivende Forsamling, og som gaa ud paa, at enhver Mand, der paa en underfundig Maade under Løfte om Egteskab eller paa anden Maade nærmer sig en Kvinde i usædlig Hensigt, maa vælge eet af to: Enten maa han gjøre hende til sin Hustru, eller ogsaa bliver han berøvet sine Borgerrettigheder, medens han kan studere Civilisationens Sædelære et Par Aar eller mere i Tugthuset.

Hvordan tror Indsenderen af den først citerede Bladartikel, at et saadant Experiment vilde virke? Vi tro, at vore Missionærer vilde bestaa Prøven, men Lyinet vilde sikkertlig slaa ned i en uhyggelig Marhed af dem, der besværes over Mormonerne. Læg eder derfor Bisshop Bruns Raad paa Hjerte: „Kun med aandelige Vaaben, ad Overbevisningens Vej, hør de efter vor Mening falske Religionssekter bekæmpes.“ Den Religion, som maa ty til Stejle og Hjul for at holde sig vedlige, maa mangle noget af den Landens Ild, der fortærede Elias's Slagtoffer og slukkede Vandet op om Alteret, ja endog de tolv Stene, af hvilket det var bygget.

Senator Smoot gjenvalgt.

Fra Utah kommer den glædelige Føreretning, at Apostel Reed Smoot af det nu forsamlede Legislatur i Salt Lake City er blevet gjenvalgt til for de næste sex Aar at repræsentere vor Stat i det amerikanske Senat. Dette er saa meget mere glædeligt, baade fordi han er en af vor Kirkes fremragende Mænd, og fordi han med stor Dygtighed og enestaaende Succes har beklædt en af de største Tillidsposter, som Utahs Borgere har det i sin Magt at besætte ved Valgurnen. Men dette er ikke det Hele: Senator Smoot har nemlig ved Gjenvalget vundet en tifold Triumph over sine tidligere Modstandere og anses i Dag som en hæderlig og værdig Mand i hele den amerikanske Nations Øjne.

Endnu staar i frisk Minde den store juridiske Farce, der udspilledes i Washington i 1904, og hvori Broder Smoot var Hovedpersonen. Han var nemlig anklaget for Meddelagtighed og Sympathi med Overtrædere af Landets Love i det Kirkesamfund, han tilhørte. Klagen var lang og omstændelig og var undertegnet og beediget af 18 fremragende Mænd i Salt Lake City, af hvilke flere var Præster ved forskellige Trossamfunds Kirker i Utah; det er maaſſe overslødigt at bemærke, at de sidstnævnte vare de ledende i Foretagendet paa samme Tid, som de fik Opmuntring og Støtte fra mangfoldige kvindelige Selskaber og lærde og patriotiske Foreninger.

Senatet udnevnte en Komite af sine egne Medlemmer til grundigt at undersøge Sagen, og Regjeringen blev repræsenteret af Mænd, der i Retning af Dygtighed og Karakter staa blandt de bedste, Amerika ejer. Men ogsaa paa den Anklagedes Side var der Mænd af samme Slags.

Der førtes Bidner langvejs fra, baade fra Utah og Idaho, en Beslængde af omtrent 3000 engelske Mil, som skulde vidne for eller imod Senatoren. Det af Bidnerne, om hvem den største Interesse drejede sig, var Broder Joseph F. Smith, vor Kirkes Præsident, hvorfor han ogsaa i 5 paa hinanden følgende Dage holdtes paa Bidnebænken, Noget, som aldrig før var kjendt i Landets Retsannaler. Men ligesaa usædvanlig som denne den Gaang 66-aarige gamle Mands Udholdenhed var, ligesaa klart, sandsærligt og uroffeligt var hans Bidnesbyrd, saa at selv hans Modstandere ikke alene beundrede, men ogsaa frygtede det; de havde nemlig forventet, at han mere end nogen anden af Kirkens Medlemmer vilde holde sig tilbage og kun give usikre og taagede Svar paa de snildt beregnede Spørgsmaal, der stilleedes ham, og hvorved man ved Krydsforhör haabede at faa ham til at indvinkle sig i Modsigelser.

At Sagen var omfangsrig, forstaas bedst, når man hører, at Undersøgelserne fra Begyndelsen til Enden medtog et Tidsrum af 3 Aar, og at Forhandlingerne og Indlægene fra Sagens forskellige Parter fyldte 4 Bind paa 3300 Sider; Bidnehonorar og andre Udgifter kostede Re-

gjeringen den klæffelige Sum af 75,000 Dollars. Det kostede Senator Smoot 30,000 Dollars at forsvarer sig; men heraf blev de 15,000 han tilbagebetalt af Regjeringens Kasse, fordi han blev frikendt i enhver af de Anklager, der var rejst imod ham. Saaledes vare 4 Aar af hans Tid i Senatet forløbne under stadig Kamp og Uro, og han var i den Tid hindret i den frie Brug af sine Privilegier og i at udnytte sine Evner til sin Stats Gavn. Men saa oprant den 20. Februar 1907, og efter en Række glimrende Debatter i Senatet blev det vedtaget, at Utahs Senator, Reed Smoot, var fuldt berettiget til sit Sæde i de Forenede Staters Senat. Det synes, som om han efter den Tid har faaet Øprejsning paa alle Omraader indenfor sin Embedskreds; han er bleven anbetroet Hverv af stor Bigtighed og har udført dem alle med Dygtighed og til Regjeringens fulde Tilsfredshed.

Han vandt President Roosevelts personlige Venstak, saa meget mere betegnende, som denne fra Begyndelsen af var imod „Mormon-Aposilens“ Kandidatur til Landets Nationalforsamling.

Broder Smoot har gjort sig særlig fortjent ved at op hjælpe og regulere Landets Forstvæsen. For sin egen Stat Utah har han udvirket, at Regjeringen bevilger en Sum af 3 Millioner Dollars (9,700,000 Kr.) til et Dæmningsanlæg i Toppen af Bjergene i Wasatch County, hvor det opsjamlede Vand vil finde Udløb gjennem en Tunnel i Bjerget og blive anvendt til Vandring af 100,000 Acres af godt Land, som hidtil har været udyrket. Han har ved sin Indflydelse udført mange andre gavnlige Ting for Utah og har i Dag flere Venner i begge Kongressens Huse end noget andet Medlem af samme; selv saadanne, som før varre hans Fjender, ere nu hans varme Venner. Alt dette er sket paa Grundlag af Sandhed og Ret. Derfor glæde vi os over Senator Smoots Gjenvælg.

Mormonkirkens Skolesystem.

Professor Horace H. Cummings, der fungerer som Superintendent over alle Kirkens Skoler, figer blandt andet følgende: Kirkeskolerne have naaet umaadelige Dimensioner. Kun en Trediedel af et Aarhundrede er forløbet, siden den første Skole af den Slags blev oprettet, og nu findes der 29 saadanne, medens 4 ere under Opførelse.

Skolerne ere fordelt som følger: I Mexico 8, i Canada 1, i Idaho 4, i Arizona 3, i Wyoming 1, i Colorado 1 og i Utah 11; de største af dem findes i Utah. Antallet af immatrikulerede Studerende i Arets første Semester, der endte den 1. Januar 1909, udgjorde 8,120, og det forventes, at det i det kommende Semester vil forøges til 9000.

Der findes 374 lønnede Lærere i disse Skoler, og deres Indflydelse

spores ved det Gode, der udrettes, hvor de virke. Mange Ikke-Mormoner besøge Skolerne og hde Hjælp til deres Bedligeholdelse. Saaledes tilbød Handelskammeret i en af Idahos Byer at betale en Fjerdedel til Opsætningen af et nyt Kirke-Akademi der. De fleste af Bygningerne ere moderne og forsynede med tidssvarende Udstyr, saavel Møbler som Apparater. Hver Skole har sin egen Lokal-Bestyrelse, der igjen staar under Kirkens General-Bestyrelse.

Kirkeskolernes Lærebøger, Studier og Klasser gaa sideordnet med de bedste offentlige Skoler i Staten, ligesom ogsaa Lærerne, hvad Dygtighed angaaer, kunne stilles ved Siden af de bedste. Studiet af Theologi (vor Kirkes Religionslære) er bindende for hver Elev med Undtagelse af dem, der ikke høre Kirken til; men Aanden i disse Skoler er en saadan, at Tro paa Gud og Respekt for hans Love daglig indøves. Dertil kommer, at Eleverne faa praktisk Undervisning i Smede-, Snedker- og Hjulmager-Håndværket, samt for de kvindelige Elevers Bedkommende i Kogning, Håndarbejde o. s. v. Hensigten hermed er at uddanne Haanden samtidig med Hjernen.

Det er ogsaa vor Kirkes Opgave at uddanne sine egne Lærere, hvorför et Lærer-Seminarium er oprettet i Forbindelse med Brigham Young Universitetet i Provo. Alle disse Skoler underholdes ved Tilsfud af Kirken og private Kontributioner. For at faa Adgang til Skolen er lægges et forholdsvis ubetydeligt Honorar, og der tilstedes fattige, ubemidlede Aspiranter og Missionærelever aldeles fri Optagelse.

4 nye Skolebygninger ere nu under Opsætning, af hvilke hver vil koste mindst 25,000 Dollars. Af disse opføres 1 i Canada, 1 i Wyoming og 2 i Utah. Af sidste Aars finansielle Rapport fremgaar det, at Udgifterne have beløbet sig til den anseelige Sum af 453,801 Dollars, hvoraf Kirken tilsfjød 252,782 Dollars; i private Gaver modtages 46,539 Dollars. Den samlede Værdi af Kirkens Bygninger og Udstyr anslaaas til 1,225,284 Dollars eller omtrent 4,033,550 Kroner, hvilket Alt er frembragt ved Folkets eget Arbejde.

Korrespondance.

Ombord i „Hellig Olav“, New York, den 10. Februar 1909.

Præsident Andrew Jensen.

Hjære Broder!

Jeg er ankommen hertil med Eldste Charles Martinsens Lig efter en heldig Rejse over Havet. Alt vel.

Med venlig Hilsen til Alle og med Ønsket om Herrens Belsignelse over Dem i Deres ansvarsfulde Hånd forbliver jeg Deres forbundne Broder

A. E. De Lange.

Dødsfald.

Søster Elise Sofie Møller Hansen afgik ved Døden i Kjøbenhavn den 16. Februar, 83 Aar gammel. Hun var en kvinde med sjeldne Egenskaber og havde stor Tro paa Gud og Præstedømmets Kraft. Herren havde paa en forunderlig Maade vist hende et Mirakel, da hun var ganske ung. Hun blev nemlig syg, og den ene Arm blev angrebet af en ondartet Betændelse, der truede med Nødvendigheden af Armens Amputation. Den Gang hørte hun Mormonismen forkynde ved nogle Eldster og fattede strax Tro til den og forlangte Daab. Hun havde hørt Eldsterne prædike om Syges Helsbredelse og om, at Gud igjen havde skænket den Gave til sin organiserede Kirke, og hun troede derpaa og bad om at maatte blive salvet og velsignet; dette blev udført af Eldste Carl Widerborg, og den næste Dag var hendes Arm saa rask, som om den aldrig havde fejlet noget. Herom var hun altid et taknemligt Bidnesbyrd. Hun var to Gange gift og havde fire Børn, som alle døde i en ung Alder, og hun havde ved sin Død været Enke i mange Aar. Hun gjennemgik mange svære Prøvelser i Form af Skuffelse, Sorg og Fattigdom; men Herren syntes paa en undersuld Maade at holde sin Haand over hende, saa at hun ikke bukkede under for Ødelæggerens Magt. Efter i mange Aar at have staatet udenfor Kirken kom hun igjen tilbage, og til Trods for et skrøbeligt Legeme og stadige Lidelser var Evangeliet hendes Alt, og hun sagde altid: „Maar din Tid kommer, Herre, da er jeg rede“. Og for hende var sifferlig Døden en velkommen Besrier.

Begravelsen fandt Sted Søndag den 21. Februar fra Bispebjerg Kirkegaard, hvor en ualmindelig stor Skare af Venner og Bekjendte var mødt for at vise hende den sidste Ere; det var et smukt Skue at se den blomstermykkede Kiste omringet af oprigtige uegennyttige Venner i Gravkapellet, hvor vort eget Sangkor sang nogle af hendes Undlings-salmer, og hvor Taler holdtes af Eldsterne Oluf J. Andersen og Andrew Jenson, som snukt fremhævede den Afsdødes Værde som et prøvet Guds Barn, om hvem der med Rette kunde siges: „Den Fattige døde og blev henbaaren af Engle i Abrahams Skjød“. Kisten bares til Graven af gamle Venner, og efter at den var sænket ned, sang Koret: „Nærmere, Gud; til dig“, hvorefter Eldste Carl Berg indviede Graven som et Fredens Hvilested for alt det jordiske af Søster Hansen. Fred med hendes Stov, og velsignet være hendes Minde!

Indhold:

Jordens Alder og Bestemmelse	65	Afløsning	73
Mn Oversættelse af det gamle Testamente	69	Forslyttelse	73
Redaktionelt:		En frisindet Bisrop	74
Missionspræsident Andrew Jenson		Senator Smoot gjenvalgt	77
sons Ankomst	72	Mormonkirkens Skolesystem	78
Afrejse	73	Korrespondance	79
Forsaarskonferencerne	73	Dødsfald	80

Afgivet og forlagt af Andrew Jenson, Korsgade II, Kjøbenhavn V.

Trykt hos F. C. Bording (B. Petersen).